

АТС

АКРЕДИТАЦИОНО ТЕЛО СРБИЈЕ

АТС-УПЗЗ

ПОЛИТИКА ПРОМОЦИЈЕ МУЛТИЛАТЕРАЛНИХ СПОРАЗУМА

Овај документ је важећи и без потписа особа које су преиспитале и одобриле документ.

Садржај:

Назив поглавља / линк за брзи приступ (Ctrl+Click)	Страна
1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ	3
2. РЕФЕРЕНТНА ДОКУМЕНТА, ТЕРМИНИ И ДЕФИНИЦИЈЕ, СКРАЋЕНИЦЕ	3
3. ЕВРОПСКА И МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ И СТАТУС АТС-а У ТИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА	4
4. ПОЛИТИКА ПРОМОЦИЈЕ МУЛТИЛАТЕРАЛНИХ СПОРАЗУМА / СПОРАЗУМА О МЕЂУСОБНОМ ПРИЗНАВАЊУ	7
5. ПРИЛОЗИ	11
ПРИЛОГ 1: Изјава о еквивалентности система акредитације потписника ЕА МЛА споразума	12
ПРИЛОГ 2: Изјава о еквивалентности система акредитације других потписника ИЛАС МРА / IAF МЛА споразума коју издају потписници ЕА МЛА споразума који су истовремено потписници и ИЛАС МРА/IAF МЛА споразума	13
ПРИЛОГ 3: Изјава везана за послове акредитације или обим за који је IAF МЛА споразум потписан	14
ПРИЛОГ 4: Изјава којом се потврђује да ли су одређени послови наведени у упиту у оквиру потписаног IAF МЛА споразума	14

1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЕНЕ

Документом је утврђена политика Акредитационог тела Србије (АТС) за промоцију међународних споразума о међусобном признавању еквивалентности система акредитације, које је АТС склопио у складу са чланом 22. Закона о акредитацији ("Сл. гласник РС", бр. 73/2010, 47/2021).

Политику су у обавези да поштују сви запослени АТС-а у свом раду, као и екстерно ангажована лица АТС-а у процесу акредитације.

2. РЕФЕРЕНТНА ДОКУМЕНТА, ТЕРМИНИ И ДЕФИНИЦИЈЕ, СКРАЋЕНИЦЕ

Референтна документа:

- EA-1/06 A-AB:2022 EA multilateral agreement - Criteria for signing - Policy and procedures for development (link: <https://european-accreditation.org/wp-content/uploads/2018/10/ea-1-06-A-AB.pdf>).
- EA-INF/03:2024 Signatories to the EA Multilateral Agreement (link: <https://european-accreditation.org/wp-content/uploads/2018/10/ea-inf-03.pdf>);
- web страница: <https://european-accreditation.org/ea-members/directory-of-ea-members-and-mla-signatories/>
- EA-INF/04:2020 Statement on acceptance and recognition of activities under the EA MLA (link: https://european-accreditation.org/wp-content/uploads/2020/09/EA-INF_04-rev06-September-2020.pdf).
- IAF/ILAC A2:06/2023 IAF/ILAC Multi-Lateral Mutual Recognition Arrangements (Arrangements): Requirements and Procedures for Evaluation of a Single Accreditation Body (https://iaf.nu/iaf_system/uploads/documents/IAF_ILAC_A2_06_2023.pdf)
- IAF/ILAC A3:06/2023 IAF/ILAC Multi-Lateral Mutual Recognition Arrangements (Arrangements): Template report for the peer evaluation of an Accreditation Body based on ISO/IEC 17011:2017;
- ILAC-P4:06/2022 ILAC Mutual Recognition Arrangement: Policy and Management;
- ILAC-P5: 06/2022 ILAC Mutual Recognition Arrangement: Scope and Obligations;
- ILAC-R6: 06/2022 Structure of the ILAC Mutual Recognition Arrangement and Procedure for Expansion of the Scope of the ILAC Arrangement;
- IAF ML 3:2023 Guidance for responding to Inquiries on Multilateral Recognition Arrangement (MLA) Signatory Equivalence and on the acceptance of certification documents ;
- IAF ML 4:2023 Policies and Procedures for a Multilateral Recognition Arrangement on the Level of Single Accreditation Bodies and on the Level of Regional Groups;
- IAF PL 3:2023 Policies and Procedures on the IAF MLA Structure and for Expansion of the Scope of the IAF MLA
- IAF PL 6:2023 IAF Memorandum of Understanding
- IAF PR 5:2023 Procedure for Handling Applications for MoU Membership in IAF.

Напомена: Наведена документа су доступна на вебсајтовима ЕА, ИЛАС-а и ИАФ-а на следећим адресама: <https://www.european-accreditation.org> , <http://www.iaf.nu> и <http://www.ilac.org>

Термини и дефиниције:

Термини који се користе за потребе овог документа су дефинисани у наведеним референтним документима.

Врста акредитације	јединствена комбинација области оцењивања усаглашености (ЕА МЛА ниво 2) и стандарда који садржи захтеве за ТОУ која спроводе та оцењивања усаглашености (ЕА МЛА ниво 3)
Обим (предмет и подручје примене) ЕА МЛА споразума	све врсте акредитација усвојених на Генералној скупштини ЕА
Обим (предмет и подручје примене) признавања потписника ЕА МЛА споразума	врсте акредитације које обавља Акредитационо тело, за које је Савет за мултилатералне споразуме ЕА (ЕА МАС) донео одлуку да АТ добије статус потписника

Скраћенице:

ЕА - Европска организација за акредитацију;

ЕА МЛА - Мултилатерални споразум о признавању еквивалентности система акредитације Европске организације за акредитацију;

ILAC - Међународна организација за акредитацију лабораторија

ILAC MRA (Mutual Recognition Arrangement) - Споразум о међусобном признавању

IAF - Међународни форум за акредитацију

IAF MLA (Multilateral Recognition Arrangement) - Мултилатерални споразум о признавању

АТ - Акредитационо тело;

ТОУ - Тело за оцењивање усаглашености.

3. ЕВРОПСКА И МЕЂУНАРОДНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЗА АКРЕДИТАЦИЈУ И СТАТУС АТС-а У ТИМ ОРГАНИЗАЦИЈАМА

3.1 Опште одредбе

У Европи државе чланице ЕУ и ЕФТА су успоставиле мрежу националних акредитационих тела под називом Европска организација за акредитацију – ЕА, која омогућава да се компетентност свих тела за оцењивање усаглашености - ТОУ (лабораторија, контролних и сертификационих тела, провајдера за испитивање особљености, валидатора и верификатора, биобанкинга) оцењује по истим принципима у складу са међународним стандардима. ЕА је основана као непрофитна организација која има задатак да дефинише, хармонизује и омогући доследно спровођење поступка акредитације са циљем да се отклоне техничке баријере у трговини и допринесе побољшању заштите здравља и безбедности. ЕА је у складу са чланом 14. Уредбе (ЕЗ)765/2008, овлашћена од стране Европске Комисије да спроводи процес колегијалног оцењивања националних акредитационих тела (АТ) земаља чланица ЕУ. Национална АТ, која су успешно оцењена током колегијалног оцењивања (у складу са члановима 10. и 11. Уредбе) потписују мултилатерални споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру ЕА (ЕА Multilateral Agreement - ЕА МЛА).

Поред ЕА која је регионална организација која уређује област акредитације у Европи, постоје и међународне организације које уређују ову област на глобалном нивоу. Међународна организација за акредитацију лабораторија (ILAC-International Laboratory

Accreditation Co-operation) и Међународни форум за акредитацију (IAF - International Accreditation Forum), су организације које на међународном нивоу уређују област акредитације лабораторија, провајдера за испитивања оспособљености, произвођача референтних материјала, контролних тела и биобанкинга, односно сертификационих тела и тела за валидацију и верификацију.

ILAC је међународна организација чије су чланице АТ и друге организације из области испитивања, контролисања, провајдера за испитивање оспособљености, произвођача референтних материјала и биобанака, која су потписали Меморандум о разумевању који је основа за успостављање и даљи развој система мултилатералних споразума о међусобном признавању. Потписница ILAC MRA споразума (ILAC MRA - Mutual Recognition Agreement) признаје системе акредитације других потписница ILAC MRA споразума у оквиру обима потписаног споразума чиме се, на глобалном нивоу омогућава остваривање циља слободне трговине без техничких баријера у трговини.

IAF је светска мрежа АТ и других заинтересованих страна за оцењивање усаглашености, а циљ јој је спречавање баријера у трговини и задовољењу потреба тржишта за сертификацијом у одређеним областима. Ради остварења тог циља, IAF је успоставио мултилатерални споразум о међусобном признавању (IAF MLA - Multilateral Recognition Arrangement) АТ. Чланови IAF-а, потписују IAF MLA споразум тек након успешно завршеног колегијалног оцењивања. Сврха IAF MLA споразума је међусобно прихватање сертификата, које издају компетентна ТОУ која су акредитовала АТ потписници IAF MLA споразума. Споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру IAF-а односи се на области сертификације (производа, система менаџмента, особа) и валидације и верификације.

АТ, чланице ЕА, ILAC-а и IAF-а, као и ТОУ, која АТ акредитују, су у обавези да поштују захтеве међународних стандарда и обавезујућих докумената ЕА, ILAC и IAF чиме се обезбеђује њихова доследна примена. Јединствени приступ код утврђивања компетентности ТОУ широм света, од стране АТ чланица ЕА, ILAC и IAF, омогућава државама да закључе међусобне споразуме о признавању резултата оцењивања усаглашености, на основу оцењивања и међусобног признавања еквивалентности система акредитације у оквиру ЕА, ILAC и IAF, чиме се смањује број непотребних испитивања, контролисања или сертификације производа у међународној трговини и стварају се услови за слободан проток људи, роба, услуга и капитала.

Обавеза АТ у складу са споразумима, које потписују у оквиру ЕА (ЕА MLA), ILAC (ILAC MRA) и IAF (IAF MLA) је да врше промоцију акредитације и еквивалентности система акредитације АТ потписника споразума. Споразуми се потписују након детаљног колегијалног оцењивања АТ које жели да приступи споразуму које спроводи тим стручњака за одређене врсте и области акредитације.

Оцењивање/вредновање/евалуација АТ на нивоу ЕА се врши у складу са међународним стандардом ISO/IEC 17011, Оцењивање усаглашености - Општи захтеви за акредитациона тела која акредитују тела за оцењивање усаглашености, Уредбом (ЕЗ) бр. 765/2008 - Уредба Европског парламента и Савета 765/08/ ЕЗ о акредитацији и надзору тржишта у вези са стављањем производа на тржиште (Regulation of the European Parliament and of the Council setting out the requirements for accreditation and Market Surveillance relating to the marketing of products and repealing regulation 93/339EEC, 901/2008EC), осталим критеријумима датим у документима међународних организација из области акредитације (ЕА, ILAC или IAF), као и у складу са критеријумима европских или националних законодавних органа и секторских шема. Критеријуми за рад акредитованих ТОУ су дати у одговарајућим међународним и европским стандардима из серије ISO/IEC 17000, као и у другим међународно признатим стандардима и нормативним документима.

3.2 АТЦ као потписник мултилатералних споразума

АТЦ је потписник мултилатералног споразума о међусобном признавању еквивалентности система акредитације у оквиру Европске организације за акредитацију (ЕА МЛА) за следеће области: еталонирања (EN ISO/IEC 17025), испитивања (EN ISO/IEC 17025), укључујући медицинска испитивања (EN ISO 15189), контролисања (EN ISO/IEC 17020), сертификације система менаџмента (EN ISO/IEC 17021-1), сертификације производа, процеса и услуга (EN ISO/IEC 17065), сертификације особа (EN ISO/IEC 17024) и провајдера за испитивања оспособљености (ПТ провајдери) (EN ISO/IEC 17043), што је објављено на web страници <https://european-accreditation.org/ea-members/directory-of-ea-members-and-mla-signatories/> и у документу [EA-INF/03 Signatories to the EA Multilateral Agreement](#):

EA-INF/03 • Signatories to the EA Multilateral Agreement

EA MULTILATERAL AGREEMENT SIGNATORIES AND SCOPES

NAB	CALIBRATION LABORATORIES	TESTING LABORATORIES	MEDICAL LABORATORIES	INSPECTION BODIES	CERTIFICATION BODIES - PRODUCTS	CERTIFICATION BODIES - MANAGEMENT SYSTEMS	CERTIFICATION BODIES - PERSONS	VALIDATION AND VERIFICATION BODIES	PROFICIENCY TESTING PROVIDERS	REFERENCE MATERIAL PRODUCERS
SERBIA - ATС	19 April 2012	19 April 2012	19 April 2012	19 April 2012	19 April 2012	10 April 2014	10 April 2014		15 October 2022	

АТЦ је 2002. године постао придружени члан Европске организације за акредитацију (ЕА), а од 24. маја 2012. године и њен пуноправни члан. АТЦ је 19. априла 2012. године потписао Мултилатерални споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације (ЕА Multilateral Agreement - ЕА МЛА) са ЕА за следеће врсте акредитације: лабораторије за испитивање, укључујући медицинске лабораторије, лабораторије за еталонирање, контролна тела и сертификациона тела за сертификацију производа. АТЦ је 10. априла 2014. године потписао нови ЕА МЛА споразум који је, поред области испитивања укључујући медицинска испитивања, еталонирања, контролисања и сертификације производа, укључио и сертификацију система менаџмента и сертификацију особа. АТЦ је 15. октобра 2022. године потписао проширени ЕА МЛА споразум који је обухватио и акредитацију ПТ провајдера, Споразум у целокупном обиму је потврђен Одлуком Савета за мултилатералне споразуме (ЕА МАС) 15.10.2022.године.

АТЦ је 2009. године постао члан Међународне организације за акредитацију лабораторија (ИЛАС). На основу потписаних ЕА МЛА споразума, АТЦ је 24. маја 2012. године потписао ИЛАС МРА (Multilateral Recognition Arrangement) споразум о међусобном признавању еквивалентности система акредитације за области испитивања (укључујући медицинска испитивања) и еталонирања, а 24. октобра 2012. године је потписан и ИЛАС МРА споразум за област контролисања АТЦ је 14. децембра 2023. године потписао и ИЛАС МРА споразум за област ПТ провајдера.

АТЦ је у децембру 2011. године постао члан Међународног форума за акредитацију (IAF) потписивањем Споразума о разумевању. На основу потписаног ЕА МЛА споразума, АТЦ је од 25. октобра 2012. године потписник IAF МЛА споразума за област сертификације производа, а од 6. октобра 2014. године потписник IAF МЛА споразума за област сертификације система менаџмента (Sub-scopes/подобласти: Level 4: ISO/IEC 17021-3, ISO/IEC 17021-2; Level 5: ISO 9001, ISO 14001). IAF МЛА споразум је проширен 5. априла 2018. године у области сертификације система менаџмента (Sub-scopes/подобласти: Level 4: ISO/TS 22003, ISO/IEC 27006; Level 5: ISO 22000 (FSMS), ISO/IEC 27001 (ISMS), ISO 13485 (MDMS)). На основу проширења обима ЕА споразума са IAF, обим АТЦ споразума за област сертификације система менаџмента је 5. фебруара 2020. године проширен на подобласти: Level 4: ISO/IEC 17021-10; Level 5: ISO 45001 (OH&SMS). Од 20. октобра 2016. године АТЦ је потписник IAF МЛА споразума за област сертификације особа.

4. ПОЛИТИКА ПРОМОЦИЈЕ МУЛТИЛАТЕРАЛНИХ СПОРАЗУМА / СПОРАЗУМА О МЕЃУСОБНОМ ПРИЗНАВАЊУ

4.1 ПОЛИТИКА ПРОМОЦИЈЕ ЕА МЛА СПОРАЗУМА И ПРИХВАТАЊА АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОБАВЉАЈУ АКРЕДИТОВАНА ТОУ

ЕА МЛА споразум се базира на два принципа. Први принцип се односи на врсте акредитације, које су обухваћене мултилатералним споразумом, а други се односи на обавезе потписника ЕА МЛА споразума да признају сертификате и извештаје које су издала ТОУ акредитована од стране потписника ЕА МЛА споразума (у складу са чланом 11 Уредбе (ЕЗ) 765/2008). Циљ споразума је да обезбеди поверење свих заинтересованих страна у резултате оцењивања усаглашености (извештаји и сертификати) које издају ТОУ акредитована од стране АТ потписника ЕА МЛА споразума.

ЕА МЛА споразум о међусобном признавању акредитације је споразум, који потписују АТ чланице ЕА и којим се признаје еквивалентност система акредитације за обим потписаног ЕА МЛА споразума, као и поузданост резултата оцењивања усаглашености (извештаја и сертификата) које издају ТОУ акредитована од стране потписника споразума.

Структура обима (предмета и подручја примене) ЕА МЛА споразума је, према ЕА-1/06, ЕА Multilateral Agreement. Criteria for signing. Policy and procedures for development, описана у пет нивоа:

- на првом нивоу су захтеви за АТ односно стандард ISO/IEC 17011 и Уредба ЕЗ бр. 765/2008, као и захтеви дефинисани у обавезујућим документима ЕА, и у документима IAF-а и ILAC-а за које је на Генералној скупштини ЕА донета одлука да су обавезујући;
- на другом нивоу су послови оцењивања усаглашености и то: (а) еталонирање (б) испитивање (укључујући и медицинска испитивања) (с) контролисање (д) сертификација производа (е) сертификација система менаџмента (ф) сертификација особа, (г) валидација и верификација, (х) испитивање оспособљености –ПТ провајдери (и) произвођачи референтних материјала и (ј) биобанкинг;
- на трећем нивоу су стандарди за оцењивање усаглашености: (а) EN ISO/IEC 17025 (б)1 EN ISO/IEC 17025 (б)2 EN ISO 15189 (с) EN ISO/IEC 17020 (д) EN ISO/IEC 17065 (е) EN ISO/IEC 17021-1 (ф) EN ISO/IEC 17024 (г) EN ISO/IEC 17029 (х) EN ISO/IEC 17043 (и) EN ISO 17034 и (ј) EN ISO 20387;
- на четвртном нивоу су документи који садрже додатне захтеве који су допуна критеријумима садржаним у стандардима на трећем нивоу. Ти документи могу бити: 1) секторски стандарди (нпр. ISO 15195 (а), ISO 22870 (б)2, ISO/TS 22003 (е), ISO/IEC 27006 (е); 2) секторске шеме како је специфицирано у Уредби ЕЗ бр. 765/2008 (чланови 2(10) и 13), 3) шеме оцењивања усаглашености у складу са ЕА-1/22;
- на петом нивоу су стандарди или нормативни документи, које користе акредитована ТОУ приликом обављања послова оцењивања усаглашености, као што су, на пример, стандарди или други документи у којима су дефинисане методе испитивања у лабораторијама или стандарди за системе менаџмента (ISO 9001 или ISO 14001).

У складу са поглављем 5, тачке (м) и (о) документа ЕА-1/06 А-АВ:2022, акредитациона тела су дужна да промовишу међународно прихватање резултата оцењивања усаглашености (извештаје и сертификате) издате од стране ТОУ акредитованих од стране АТ потписника ЕА МЛА, ILAC MRA и IAF MLA споразума, као и да промовишу саме споразуме заинтересованим странама.

На основу потписаног ЕА МЛА споразума, АТС признаје и прихвата, сходно т. 2 ЕА-1/06 А-АВ:2022:

1. **еквивалентност** система акредитације потписника ЕА МЛА, тј. да је систем акредитације у Републици Србији за који је надлежан АТС, еквивалентан систему акредитације других потписника ЕА МЛА споразума;
2. **поузданост** резултата оцењивања усаглашености (нпр. извештаја или сертификата) која издају ТОУ акредитована од ЕА МЛА потписника за релевантну област, тј. да прихвата да су резултати оцењивања усаглашености, које издају ТОУ акредитована од стране потписника мултилатералних споразума за релевантну област ЕА МЛА поуздани као и извештаји и сертификати које издају ТОУ акредитована од стране АТС;

Сви резултати оцењивања усаглашености (садржани у извештајима и сертификатима), које издају ТОУ акредитована од стране националних АТ потписника ЕА МЛА споразума, сматраће се да су издати у оквиру ЕА МЛА споразума под условом да су резултати оцењивања усаглашености издати од стране акредитованих ТОУ за одређену врсту акредитације која је укључена у обим потписаног ЕА МЛА споразума.

Такође, национални органи у државама чланицама ЕУ/ЕФТА-е су у обавези да, у складу са Уредбом ЕЗ бр. 765/2008, члан 11, прихвате извештаје и сертификате које су издала ТОУ акредитована од стране националних АТ (држава чланица ЕУ/ЕФТА-е) која су потписала ЕА МЛА споразум након успешно завршеног колегијалног оцењивања. Са друге стране, у другим земљама законодавци могу да наметну додатне захтеве за прихватање извештаја и сертификата, које су издала ТОУ под ЕА МЛА споразумом, или обрнуто - државе чланице ЕУ/ЕФТА-е могу другим земљама да наметну додатне захтеве.

4.2 ПОЛИТИКА ПРОМОЦИЈЕ ИЛАС МРА СПОРАЗУМА И ПРИХВАТАЊА АКТИВНОСТИ КОЈЕ СПРОВОДЕ АКРЕДИТОВАНА ТОУ

Потписници ИЛАС МРА споразума обављају своје активности у складу са критеријумима датим у стандарду ISO/IEC 17011, као и у обавезујућим документима ИЛАС-а и документима из серије А ИЛАС / IAF када је то неопходно.

Структура ИЛАС МРА споразума сходно ИЛАС-R6:06/2022 Structure of the ILAC Mutual Recognition Arrangement and Procedure for Expansion of the Scope of the ILAC Arrangemen има пет нивоа:

- ниво 1 дефинише стандард ISO/IEC 17011 у којем су дати обавезујући критеријуми који важе за сва АТ;
- ниво 2 дефинише активности оцењивања усаглашености (испитивање, еталонирање, контролисање, испитивање оспособљености, производња референтних материјала, биобанкинг) које обављају ТОУ за која АТ додељују акредитацију према нормативним документима нивоа 3;
- ниво 3 дефинише нормативна докумената (за испитивање: ISO/IEC 17025 и ISO 15189, за еталонирање: ISO/IEC 17025, за контролисање: ISO/IEC 17020, за испитивање оспособљености: ISO/IEC 17043, за произвођаче референтних материјала: ISO 17034, за биобанкинг: ISO 20387) које АТ користи за оцењивање компетентности ТОУ за сваку активност из нивоа 2;
- ниво 4 дефинише нормативна докумената специфична за одређени сектор која садрже критеријуме који су допуна захтевима садржаним у стандардима нивоа 3 (ниво 4 је применљив само уз ниво 3);

- ниво 5 дефинише обим акредитације ТОУ акредитовано од АТ потписника ИЛАС МРА споразума (стандарди или друга нормативна документа које користи акредитовано ТОУ приликом обављања послова оцењивања усаглашености).

Критеријуми за рад акредитованих ТОУ су дати у стандардима нивоа 3 (ИЛАС-R6:06/2022 Structure of the ILAC Mutual Recognition Arrangement and Procedure for Expansion of the Scope of the ILAC Arrangement) или у другим стандардима за тела за оцењивање усаглашености за које ИЛАС сматра да су адекватни за ову сврху.

Потписнице ИЛАС МРА споразума за област испитивања/еталонирања/контролисања/испитивања оспособљености – послова ПТ провајдера/производње референтних материјала/биобанкинга признају акредитације које друге потписнице споразума додељују у складу са обимом потписаног споразума.

У складу са ИЛАС МРА споразумом (ИЛАС-P5:06/2022 ILAC Mutual Recognition Arrangement: Scope and Obligations) АТС је у обавези да:

- 1) прихвати акредитацију која је ТОУ додељена од стране другог потписника ИЛАС МРА споразума, у оквиру обима за који је ТОУ другог потписника ИЛАС МРА споразума исту доделило, а у складу са обимом за који је ИЛАС МРА споразум потписан, као *еквивалентну* акредитацији додељеној од стране АТС-а,
- 2) прихвати, за своје потребе, оне одобрене* сертификате или извештаје које су издала ТОУ акредитована од стране других потписника, на исти начин као што прихвата одобрене* сертификате или извештаје које су издала ТОУ акредитована од стране АТС-а,
- 3) препоручује и промовише прихватање, од стране корисника у оквиру своје економије, сертификата или извештаја* издатих од стране ТОУ акредитованих од АТ потписника ИЛАС МРА споразума за релевантну област,

* термин „одобрене“ означава сертификате или извештаје који садрже симбол акредитације (или у комбинацији са ИЛАС МРА знаком) АТ потписника споразума.

ИЛАС МРА споразум не омогућава настанак било каквих права, одговорности или обавеза који би били обавезујући у оквиру националног или међународног права. Сам ИЛАС МРА споразум не омогућава било какво признавање или акредитацију у складу са било којим законом или прописом који се примењује у било којој земљи потписника споразума, али земље чија су АТ потписници ИЛАС МРА споразума могу признавати (уколико желе и уколико постоје законски прописи о томе) исправе о усаглашености које издају ТОУ акредитована од стране АТ потписника споразума.

4.3 ПОЛИТИКА ПРОМОЦИЈЕ IAF MLA СПОРАЗУМА И ПРИХВАТАЊА АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОБАВЉАЈУ АКРЕДИТОВАНА ТОУ

Структура IAF MLA споразума сходно IAF PL 3:2023 Policies and Procedures on the IAF MLA Structure and for Expansion of the Scope of the IAF MLA има пет нивоа: на нивоу 1 дефинишу се обавезујући критеријуми који важе за сва АТ, односно стандард ISO/IEC 17011. Комбиноване активности нивоа 2 (сертификација производа, сертификација система менаџмента, сертификација особа, валидација и верификација) и нормативна докумената нивоа 3 (ISO/IEC 17065, ISO/IEC 17021, ISO/IEC 17024, ISO/IEC 17029) чине главни обим IAF MLA споразума, док комбинација нормативних докумената нивоа 4 (уколико је примењиво), ISO TS 22003, на пример, и нормативних докумената нивоа 5, ISO 9001, ISO/IEC 27001, на пример, чине подобим IAF MLA споразума:

- главни обим IAF MLA споразума обухвата активности као што је сертификација производа и са њом повезана обавезујућа документа као што је стандард ISO/IEC 17065. Сертификати, које ТОУ издају у оквиру нивоа главног обима, се сматрају подједнако поузданим;
- подобим IAF MLA споразума обухвата захтеве за оцењивање усаглашености као што су они дати у нпр. стандарду ISO 9001, ISO 14001 и шемама. Сертификати, које ТОУ издају у оквиру подобима, се сматрају еквивалентним.

Документ IAF/ILAC A2:06/2023 IAF/ILAC Multi-Lateral Mutual Recognition Arrangements (Arrangements): Requirements and Procedures for Evaluation of a Single Accreditation Body одељак 2, тачка 2.2.1.6, захтева да АТ могу да пруже доказе у вези са промоцијом овог споразума код главних заинтересованих страна. У складу са IAF MLA споразумом и, као што је дефинисано у документу IAF ML 4:2023, АТС је у обавези да:

- 1) потврди да активности других тела доводе до еквивалентних резултата у оквиру истог обима IAF MLA споразума;
- 2) препоручи и промовише прихватање сертификата, који садрже симбол АТ потписника IAF MLA споразума (или у комбинацији са IAF MLA знаком) и који су издати у складу са обимом IAF MLA споразума, и као такви изједначени са онима које издају ТОУ које је акредитовао АТС;
- 3) потпише уговор са IAF-ом о праву коришћења комбинованог IAF MLA знака; и
- 4) потпише уговор са акредитованим ТОУ о праву коришћења комбинованог IAF MLA знака у складу са обимом потписаног IAF MLA споразума.

Сâм IAF MLA споразум не омогућава било какво признавање или акредитацију у складу са било којим законом или прописом који се примењује у било којој од земаља потписника споразума, али земље чија су АТ потписници IAF MLA споразума могу признавати (уколико желе и уколико постоје законски прописи о томе) исправе о усаглашености која издају ТОУ акредитована од стране АТ потписника споразума.

4.4 ИЗЈАВЕ О ПРИХВАТАЊУ И ПРИЗНАВАЊУ МУЛТИЛАТЕРАЛНИХ СПОРАЗУМА

Како би помогла националним АТ да лакше информишу тржиште о активностима, које се спроводе у оквиру ЕА MLA споразума, ЕА је објавила различите моделе изјава које се могу користити за опште информисање тржишта када је реч о прихватању активности које се спроводе у оквиру ЕА MLA споразума.

АТС, узимајући у обзир да Република Србија није држава чланица ЕУ, а да је АТС пуноправни члан ЕА и потписник ЕА MLA споразума, користи модификоване изјаве, дефинисане у документу ЕА-INF/04:2020 *Statement on acceptance and recognition of activities under the EA MLA*, како би промовисао прихватање:

- 1) система акредитације које спроводе национална АТ из других држава, а која су потписници ЕА MLA споразума, као и извештаја/сертификата издатих од стране ТОУ акредитованих од стране АТ потписника ЕА MLA споразума (Прилог 1);
- 2) система акредитације која спроводе АТ из других држава, а која су потписници ИЛАС МРА/IAF MLA споразума, као и извештаја/сертификата издатих од ТОУ акредитованих од стране АТ потписника тих споразума (Прилог 2).

Када користи наведене изјаве, АТС може да измени моделе изјава како би их прилагодио одређеном упиту.

АТС је у моделу изјава додао одговарајуће податке који су означени са <.....>. Потребно је додати следеће податке:

А) адекватно навести да је изабрано ТОУ: <лабораторија / сертификационо тело / контролно тело / провајдер за испитивање оспособљености (ПТ провајдер) / тело за валидацију и тело за верификацију / произвођач референтних материјала/ биобанка >.

Б) Назив националног АТ се може додати (када се у моделу изјаве наводи назив: <локалног и иностраног АТ> односно <НАЗИВ АТ>) у циљу промоције или изјава може имати ширу примену.

АТС такође може да користи документ IAF ML 3:2023 *Guidance for responding to Inquiries on Multilateral Recognition Arrangement (MLA) Signatory Equivalence and on the acceptance of certification documents* када одговара на упите о еквивалентности акредитација додељених од стране потписника IAF MLA споразума и о прихватању сертификата у оквиру тог споразума. АТС за своје потребе користи, када је применљиво, модел изјаве ЕА када одговара на упите везане за еквивалентност акредитација потписника ILAC MRA споразума и на оне везане за прихватање сертификата или извештаја које издају ТОУ која су акредитовали други потписници.

5. ПРИЛОЗИ

Прилог 1	Изјава о еквивалентности система акредитације потписника ЕА МЛА споразума
Прилог 2	Изјава о еквивалентности система акредитације других потписника ILAC MRA/IAF MLA споразума коју издају потписници ЕА МЛА споразума који су истовремено потписници и ILAC MRA/IAF MLA споразума
Прилог 3	Изјава везана за послове акредитације или обим за који је потписан IAF MLA споразум
Прилог 4	Изјава којом се потврђује да ли су одређени послови наведени у упиту у оквиру потписаног IAF MLA споразума

6. ОБРАСЦИ

Нема.

8. ЛИСТА ИЗМЕНА ДОКУМЕНТА АТС-УП33

Издање/ измена	Датум издања/ измене
1/0	30.08.2013.
1/1	12.11.2014.
1/2	03.02.2016.
1/3	08.02.2017.
2/0	09.09.2021.
3/0	24.07.2023.
4/0	09.02.2024.

ПРИЛОГ 1: Изјава о еквивалентности система акредитације потписника ЕА МЛА споразума

Датум издавања: < >

Изјава о признавању акредитације на нивоу Европе

Акредитационо тело Србије (АТС) је национално акредитационо тело коме је Влада Републике Србије у складу са Законом о акредитацији (у коме су транспоноване одредбе Уредбе (ЕЗ) број 765/2008), поверила обављање послова акредитације и потписник је мултилатералног споразума Европске организације за акредитацију (ЕА) о међусобном признавању система акредитације (ЕА МЛА).

Циљ ЕА МЛА споразума је слободно кретање роба и услуга и уклањање техничких баријера у трговини прихватањем и стварањем поверења у акредитацију коју додељују национална акредитациона тела (АТ) и у послове оцењивања усаглашености које спроводе акредитована тела за оцењивање усаглашености (ТОУ). ЕА управља и контролише примену ЕА МЛА споразума као организација коју је Европска комисија именовала на основу члана 14 Уредбе (ЕЗ) број 765/2008 да спроводи поступак колегијалног оцењивања националних акредитационих тела чланова ЕА.

На основу ЕА МЛА споразума, АТС сматра да је систем акредитације, којим управља <име иностраног АТ>, еквивалентан систему акредитације у Републици Србији и има поверење у систем акредитације којим управља <име иностраног АТ>.

Извештај(е)/сертификат(е) издат(е) под ЕА МЛА од стране <назив ТОУ*> које је акредитовао <име иностраног АТ>, које је такође потписник ЕА МЛА споразума, АТС прихвата** као поуздан(е) као било који упоредив(и) извештај(и)/сертификат(и) кој-и/е је издал-а/о <лабораторија / сертификационо тело / контролно тело / тело за валидацију и тело за верификацију / провајдер за испитивање оспособљености (ПТ провајдер) / произвођач референтних материјала/ биобанка> акредитован-а/о од стране АТС-а.

ЕА МЛА споразум не подразумева да ако је <назив ТОУ*>, акредитовано од стране <име иностраног АТ>, да је имплицитно акредитовано од стране осталих АТ, потписника споразума. Због тога ова изјава не подразумева да АТС „потврђује“, „признаје“ или „одобрава“ <лабораторије / сертификациона тела / контролна тела / тела за валидацију и тела за верификацију / провајдери за испитивање оспособљености (ПТ провајдер) / произвођачи референтних материјала/ биобанке>, акредитован-е/а од стране другог АТ потписника споразума, а информације о компетентности <назив ТОУ*> или о додељеној акредитацији могу се добити само од АТ које је и акредитовало предметно ТОУ.

Потпис, функција

<Одштампано на меморандуму АТС-а>

*) Навести пуно име и адресу и седиште ТОУ

**) Ради признавања иностраних исправа предлажемо да се обратите надлежном министарству РС

ПРИЛОГ 2: Изјава о еквивалентности система акредитације других потписника ИЛАС МРА / IAF MLA споразума коју издају потписници ЕА МЛА споразума који су истовремено потписници и ИЛАС МРА/IAF MLA споразума

Датум издавања: < >

Акредитационо тело Србије (АТЦ) је национално акредитационо тело коме је Влада Републике Србије поверила обављање послова акредитације у складу са Законом о акредитацији (у коме су транспоноване одредбе Уредбе (ЕЗ) број 765/2008) и потписник је мултилатералног споразума о међусобном признавању система акредитације у оквиру Европске организације за акредитацију - ЕА (ЕА МЛА), као и у оквиру међународних организација ИЛАС (ИЛАС МРА) и IAF (IAF МЛА).

Циљ <ИЛАС МРА/IAF МЛА> споразума је слободно кретање роба и услуга и уклањање техничких баријера у трговини прихватањем и стварањем поверења у акредитацију коју додељују национална акредитациона тела (АТ) и у послове оцењивања усаглашености које спроводе акредитована тела за оцењивање усаглашености (ТОУ).

На основу <ИЛАС МРА/IAF МЛА> споразума АТЦ сматра да је систем акредитације којим управља <име иностраног АТ> еквивалентан систему акредитације у Републици Србији и има поверење у систем акредитације којим управља <име иностраног АТ>.

Извештај(е)/сертификат(е) издате од стране <име ТОУ*> ко-га/ју је акредитовао <име иностраног АТ>, који је такође потписник <ИЛАС МРА/IAF МЛА> споразума, АТЦ прихвата као поуздан(е) као било који упоредиви извештај-и/сертификат-и кој-и/е је издал-а/о <лабораторија / сертификационо тело / контролно тело / тело за валидацију и тело за верификацију / провајдер за испитивање оспособљености (ПТ провајдер) / произвођач референтног материјала / биобанка> акредитован-а/о од стране АТЦ-а.

Напомена 1: Само извештаји/сертификати, издати од стране акредитован-е/ог <лабораторије / сертификационог тела / контролног тела / тела за верификацију / провајдера за испитивање оспособљености (ПТ провајдер) / тела за валидацију и тела за верификацију / произвођача референтних материјала / биобанка> у складу са <ИЛАС МРА/IAF МЛА> споразумом, а који садрже симбол акредитације националног акредитационог тела или позивање на статус акредитације <лабораторије / сертификационог тела / контролног тела / тела за валидацију и тела за верификацију / провајдера за испитивање оспособљености (ПТ провајдер) / произвођача референтних материјала/ биобанке>, АТЦ прихвата ** као подједнако поуздане, односно да пружају исти степен поверења.

ИЛАС МРА/IAF МЛА споразуми не подразумевају да ако је <назив ТОУ*>, акредитовано од стране <име иностраног АТ>, да је имплицитно акредитовано од стране осталих АТ, потписника споразума. Због тога ова изјава не подразумева да АТЦ „потврђује“, „признаје“ или „одобрава“ < лабораторије / сертификациона тела / контролна тела / тела за валидацију и тела за верификацију / провајдере за испитивање оспособљености (ПТ провајдер) / произвођаче референтних материјала / биобанке>, акредитован-е/ог од стране другог АТ потписника споразума, а информације о компетентности <назив ТОУ*> или о додељеној акредитацији могу се добити само од АТ које је и акредитовало предметно ТОУ.

Потпис, функција

<Одштампано на меморандуму АТЦ-а>

*) односи се само на ТОУ са седиштем ван ЕУ. Навести пуно име и адресу и седиште ТОУ

**) Ради признавања иностраних исправа предлажемо да се обратите надлежном министарству РС

ПРИЛОГ 3: Изјава везана за послове акредитације или обим за који је IAF MLA споразум потписан

Примери случајева када су IAF MLA споразумом обухваћени само нивои 1, 2 и 3:

АТС, као и <НАЗИВ АТ>, смо потписници IAF MLA споразума за област акредитације за <ВРСТА ТОУ - врста акредитованог тела>. Као потписници IAF MLA споразума, оба акредитациона тела и <ВРСТА ТОУ> која акредитују морају да буду компетентни и да раде у складу са одговарајућим међународним стандардима и одговарајућим документима неопходним за пријаву за чланство у IAF-у. <ВРСТА ТОУ> које су акредитовале оба АТ мора да буде компетентно како би спроводило оцењивање усаглашености у складу са одговарајућим нормативним документом, као и у складу са одговарајућим међународним стандардима. АТС прихвата, на основу горе наведеног, акредитацију, коју је доделило <НАЗИВ АТ>, као **еквивалентну акредитацију** коју АТС додељује и сертификате, које садрже симбол акредитације <НАЗИВ АТ>, као **подједнако поуздане** сертификатима које издају ТОУ које је АТС акредитовао.

Напомена 1: <ВРСТА ТОУ> би требало да се односи на конкретан упит. У случају главног обима, наводимо следећи пример - сертификациона тела за сертификацију производа.

Пример за случајеве када су IAF MLA споразумом обухваћени нивои 4 и 5:

АТС, као и <НАЗИВ АТ>, смо потписници IAF MLA споразума за област акредитације <ВРСТА ТОУ>. Као потписници IAF MLA споразума, оба акредитациона тела и <ВРСТА ТОУ> које акредитују морају да буду компетентни и да раде у складу са одговарајућим међународним стандардима и одговарајућим документима неопходним за пријаву за чланство у IAF-у. АТС прихвата, на основу горе наведеног, сертификате који садрже симбол акредитације <НАЗИВ АТ> као **еквивалентне** сертификатима које издају ТОУ које је АТС акредитовао.

Напомена 2: <ВРСТА ТОУ> у случају подобима - сертификациона тела за сертификацију система менаџмента у складу са стандардом ISO 9001/14001

ПРИЛОГ 4: Изјава којом се потврђује да ли су одређени послови наведени у упиту у оквиру потписаног IAF MLA споразума

Пример 1: ТОУ које је издало сертификат, је акредитовано од стране <НАЗИВ АТ> које је потписник IAF MLA споразума. Сертификат је издат у складу са обимом за које је <НАЗИВ АТ> потписало IAF MLA споразум.

Пример 2: Сертификат, издат да потврди испуњеност захтева стандарда ISO 9001:20XX*, садржи симбол акредитације <НАЗИВ АТ> и IAF MLA знак чиме се означава да је сертификат издао ТОУ акредитован од стране потписника IAF MLA споразума у складу са обимом за који је IAF MLA споразум потписан.

*) унети одговарајућу годину

Пример 3: Сертификат је издао <НАЗИВ ТОУ> кога је акредитовао потписник IAF MLA споразума и издат је у складу са обимом за који је IAF MLA споразум потписан.